

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ

ВАРНА

Курсова работа

по Теория на контрола

тема: Съдебно-счетоводни експертизи

Изготвил:

1. Атидже Мустафова ф. №3163

2. Вероника Плачкова ф. №3151

3. Медиха Али ф. № 3136

4. Пламена Михалева ф. № 3139

5. Сибел Али ф. № 3138

Проверил:

Експертизата е важен способ за фактически контрол, който намира приложение в практиката на различни органи: органи на Националната агенция по приходите, органи за държавна финансова инспекция, органи на Сметната палата, органи на съда и прокуратурата и др. Чрез нея по тясноспециализиран начин се изследват и доказват определени факти и резултати от дейности, които са обекти на контрола. Тя се провежда от висококвалифицирани лица със специална подготовка в отделни области на научното знание и социалната практика. Възприето да се наричат експерти или вещи лица.

1. Същност, предмет и метод на съдебно-счетоводните експертизи

Съдебно-счетоводната експертиза е способ за събиране и проверка на доказателства, прилаган в определена процесуална форма от компетентни лица- съдебни експерт-счетоводители, при решаването на въпроси в областта на счетоводната отчетност, поставени пред тези лица от органите на предварителното производство и съда.

От определението могат да се маркират някои по-съществени моменти:

Първо: Съдебно-счетоводната експертиза е способ за събиране и проверка на доказателства. Самата тя не е нито доказателство, нито доказателствено средство. Чрез нея доказателствата се събират и проверяват. Като способ, тя е един от множеството способности за събиране и за проверка на доказателства. Освен нея съществуват и други способности- разпитът, огледът, претърсването, изземването, следственият експеримент, разпознаването на лица и предмети. В този смисъл тя може да се разглежда като процесуално средство.

Второ: Експертизата се прилага в определена процесуална форма. Това означава, че органът, който назначава експертизата, определя как да се използва този способ, към какво да се насочи той, в какъв срок да се извърши и т.н.

Трето: Експертизата се извършва от компетентни лица- съдебни експерт-счетоводители. Тази тяхна компетенция трябва да е призната по установен законов ред. Компетентен орган трябва да е квалифицирал съответния специалист в областта на счетоводната отчетност, да се произнесъл, че той има качествата на съдебен експерт-счетоводител и може да извършва счетоводни експертизи.

Четвърто: Съдебно-счетоводната експертиза решава въпроси от областта на счетоводната отчетност.

Разглеждана като способ, съдебно-счетоводната експертиза е практическо средство. За разлика от нея, дисциплината Съдебно-счетоводни експертизи може да се определи като научна област, в която се изучават научните основи на методологията, методиката и организацията на съдебно-счетоводните експертизи.

Предмет на съдебно-счетоводната експертиза

Точно определяне на задачите и обектите на съдебно-счетоводната експертиза се обуславя от научнообоснованото разкриване и формулиране на нейния предмет.

Много автори дават различни определения на предмета на съдебно-счетоводната експертиза. Твърде често се смесват въпросите за предмета на съдебно-счетоводната експертиза и нейните задачи. Много от авторите извеждат предмета (когато правят опит да го формулират) от подробно изброяване на задачите, които трябва да бъдат решени от съдебно-счетоводната експертиза. Типично в това отношение е становището на С.П.Фортинский. „Предмет на съдебно-счетоводната експертиза- пише С.П.Фортинский - са стопанските операции, отразени в документите и отчетните записвания, станали обект на разследване и съдебно дирене и по отношение на които пред експерт-счетоводителя са поставени от следователя или от съда въпроси, решаването на които изисква прилагане на специални познания в областта на счетоводната отчетност и анализа на стопанската дейност на предприятията”.¹

В това определение се съдържат и някои недостатъци и слабости:

Първо: Стопанските операции не са предмет на счетоводната експертиза. Те са обект на изследването, на проучване, на събиране и проверка на доказателствената им стойност. Съществува смесване на въпросите за предмета и обектите. А те не са еднозначни.

Второ: Обект са не само стопанските операции, а и стопанските средства, източниците на тези средства и стопанскоправните отношения. Налице е следователно едно твърде стеснено

¹ Душанов, И., Съдебно-счетоводни експертизи Изд. Ромина 2004 Судебно-бухгалтерская экспертиза, Цит. Съч.,1962. С. 21

схващане за приложното поле на обектите на съдебно-счетоводните експертизи. Това уточнение има твърде съществено значение при определяне задачите на съдебно-счетоводната експертиза.

Трето: Твърде ограничени са изискванията за специални познания от страна на експерта. Не е достатъчно притежаването на познания само в тези две области-счетоводна отчетност и анализа на стопанската дейност. Нувни са познания и в областта на финансовия одит, гражданското и наказателното право, гражданския и наказателния процес, финансите и финансовото право.

Авторите Т.М.Арзуманян и В.Г.Танасевич дават определение на предмета на съдебно-счетоводната експертиза в описателна форма. „ По такъв начин- сочат те – към предмета на счетоводната експертиза се отнасят явления, характеризиращи съвкупността от следните признаци:

- a) Свързани със стопанската дейност;
- b) Отразени в данните на счетоводната отчетност;
- c) Пределите на които се определят с въпросите, поставени от следователя, прокурора,съда...;
- d) Заключение по тях се дава от специалист в областта на счетоводната отчетност.”²

Недостатъци:

- Твърде общ и неконкретно определен предмет;
- Описателен характер на определението;
- Преобладаващ характер на субективност в определението на предмета- от следователя, прокурора или съда

Карл Маркс определя предмета на капиталистическото счетоводство като отразяване движението на индивидуалния капитал. „ Капиталът като единство в своите кръгообороти, като намираща се в движение стойност (к.м.-И.Д.), независимо от това дали тя пребивава в сферата на производството или в двете фази на сферата на обръщението, капиталът като такова единство съществува само идеално, във вид на сметни пари...С воденето на

² Душанов, И., Съдебно-счетоводни експертизи Изд. Ромина 2004 Бухгалтерская экспертиза при расследовани и судебном разбирателстве угольних дел. М.,1975,с.